SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE CHRISTINE STIX-HACKL,

predstavljeni 27. aprila 2006 [1]

I – Uvod

1. Obravnavana zadeva se nanaša na razlago določbe Protokola o privilegijih in imunitetah Skupnosti [2] – namreč člena 3 glede oprostitve za neposredne in posredne davke –, ki jo je Sodišče doslej obravnavalo le nekajkrat. [3]

2. Vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je zastavilo Cour d'appel de Bruxelles, temeljita na sporu med Evropsko skupnostjo, ki jo zastopa Komisija, na eni strani in državo Belgijo na drugi strani glede vsebine in obsega oprostitve na podlagi člena 3 Protokola. Po mnenju Komisije ta določba nasprotuje zaračunavanju takse, kakršna je upoštevna taksa v postopku v glavni stvari, ki se obračuna ob naložitvi plačila ali obračunu zneskov ali vrednostnih papirjev in katere višina je vezana na upoštevni znesek.

II – Pravni okvir

A – *Pravo Skupnosti*

3. Na podlagi člena 291 ES uživa Skupnost v skladu s pogoji iz Protokola na ozemlju držav članic privilegije in imunitete, ki jih potrebuje za opravljanje svojih nalog.

4. Člen 3 Protokola določa:

„Skupnosti, njihova sredstva, prihodki in drugo premoženje so oproščeni vseh neposrednih davkov.

1 – Jezik izvirnika: nemščina.

2 – Protokol z dne 8. aprila 1965 (UL 1967, št. 152, str. 13) (v nadaljevanju: Protokol).

3 – Sodba z dne 28. marca 1996 v zadevi AGF Belgium (C-191/94, Recueil, str. I-1859). Sodba z dne 8. decembra 2005 v zadevi BCE proti Nemčiji (C-220/03, ZOdl., str. I-10595) se je le posredno nanašala na člen 3 Protokola. Na koncu glej še nerešeno zadevo Komisija proti Belgiji (C-437/04).

Vlade držav članic vsakokrat, ko je mogoče, sprejmejo ustrezne ukrepe za odpustitev ali vračilo zneskov posrednih davkov ali davkov na promet, ki so vključeni v ceno nepremičnine ali premičnine, če Skupnosti za svoje službene potrebe izvedejo večje nakupe, katerih cena vključuje tovrstne davke. Vendar pa uporaba teh ukrepov ne sme povzročiti izkrivljanja konkurence v Skupnostih.

Ne odobri se oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev.“

B – *Nacionalne določbe*

5. Člen 142 Code des droits d’enregistrement (zakon o taksah za vpis; v nadaljevanju: ureditev o taksah za vpis) določa:

„Taksa za sodbe, ki so jih sodišča izdala na vseh področjih in ki vsebujejo naložitev dokončnega, začasnega, glavnega, nadomestnega ali pogojnega plačila ali obračun zneskov ali vrednostnih papirjev, vključno s sklepi sodnega organa, s katerimi se razvrsti upnike za iste zneske in vrednostne papirje, znaša 3 %. Ob naložitvi plačila ali obračuna zneskov ali vrednostnih papirjev se taksa obračuna v glavnem na skupni znesek razglašenih naložitev plačila ali določenih obračunov v breme iste osebe brez upoštevanja obresti, katerih zneska ne določi sodnik, in stroškov, pri razvrstitvi upnikov pa na skupni znesek vsot, ki so bile dodeljene upnikom.“

6. Člen 35, tretji odstavek (kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 22. decembra 1989), določa:

„Obveznost plačati takse, ki se dolguje na podlagi sodb sodišč […] zavezuje:

1. tožene stranke, vsako v okviru naložitve plačila, obračuna ali razvrstitve upnikov, razglašene oziroma določene v njeno breme, in tožene stranke solidarno v primeru, ko jim je plačilo naloženo solidarno;

2. tožeče stranke, vsako v okviru naložitve plačila, obračuna ali razvrstitve upnikov, ki jo je dosegla vsaka od njih, pri čemer se ne prekorači višina polovice zneskov ali vrednosti, ki jih je vsaka od njih prejela kot plačilo.

[…]

Takse oziroma globe se plačajo v roku enega meseca od dneva, ko je inkasant priporočeno po pošti poslal obvestilo o plačilu.“

9. Inkasant je 15. januarja 1996 na Komisijo naslovil plačilni nalog. S tem plačilnim nalogom se terja sodna taksa v višini 325.470 BEF, skupaj z globo zaradi zamude v vrednosti 70.500 BEF ter zakonitimi obrestmi in stroški.

III – Dejansko stanje, postopek in vprašanji za predhodno odločanje

10. Komisija je v priporočenem pismu z dne 19. januarja 1996 po svojem odvetniku sporočila, da odklanja plačilo navedenih taks, pri tem pa se je sklicevala na to, da je na podlagi člena 3 Protokola oproščena sodne takse ter na splošno vseh posrednih kakršnih koli davkov. Višji nacionalni organ, ki je obravnaval zadevo, je 25. januarja 1996 odgovoril, da sodne takse ni mogoče pojmovati kot davek na potrošne dobrine, ampak kot plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

7. Predmet spora, ki je bil predložen Tribunal de première instance de Bruxelles, je bila izvršitev pogodbe, ki sta jo leta 1993 sklenili Komisija in delniška družba MCFE. S sklepom tega sodišča z dne 25. januarja 1994 je bilo Komisiji naloženo, naj delniški družbi MCFE plača začasni znesek 269.589 ekujev oziroma 10.845.935 BEF, skupaj z obrestmi in stroški.

11. Z dopisom z dne 28. aprila 1997 je bil odvetnik Komisije obveščen o tem, da je bil sporni plačilni nalog potrjen z ministrskim sklepom z dne 18. aprila 1997.

8. Inkasant (9. oddelek) je v priporočenem pismu z dne 24. februarja 1994 pozval Komisijo, naj plača dolgovane takse za vpis v znesku 325.470 BEF (3 % od 10.849.000 BEF). Komisija je bila 2. avgusta 1995 ponovno pozvana, naj plača navedeni znesek, skupaj z globo zaradi zamude v vrednosti 32.500 BEF. Ta globa je bila pozneje zvišana na 38.000 BEF.

12. Evropska skupnost, ki jo je zastopala Komisija, je 15. julija 1997 pri Tribunal de première instance de Bruxelles vložila ugovor zoper plačilni nalog, ki ga je 15. januarja 1996 zanjo izdal inkasant in ki je bil 19. januarja 1996 razglašen za izvršljivega, 30. januarja 1996 pa vročen.

13. Tribunal je odločilo, da je ugovor dopusten, vendar neutemeljen. To sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da se sodna taksa obravnava kot posredni davek (čemur se ne ugovarja), iz tega pa je sklepalo, da te takse ne zajema niti člen 3, prvi odstavek, navedenega protokola, ki določa splošno oprostitev za neposredne davke, niti drugi odstavek tega člena, ki določa oprostitev za posredne davke, ki je izrecno vezana na pogoj, da so posredni davki in davki na promet všteti v nakupno ceno. V obravnavanem primeru sodna taksa po mnenju prvostopenjskega sodišča ni element cene, ki jo je treba plačati za storitve delniške družbe MCFE, saj sodna taksa ni bila dogovorjena pogodbeno, temveč temelji na sodbi. Poleg tega je Tribunal menilo, da predložitev vprašanj v zvezi z razlago člena 3, drugi odstavek, Protokola v predhodno odločanje Sodišču ni potrebna.

14. Evropska skupnost je 14. septembra 2001 vložila pritožbo zoper ta sklep.

15. Izhodišče razmišljanj predložitvenega sodišča je dejstvo, da Evropska skupnost in država Belgija zastopata nasprotni si stališči glede razlage člena 3, drugi in tretji odstavek, Protokola o privilegijih in imunitetah Skupnosti.

16. V nasprotju z mnenjem Belgije, da v skladu z razlago Protokola ni „nobenega razumljivega dvoma o tem, da člena 3, drugi odstavek, Protokola ne velja za sodne takse“, tako da predložitev ni potrebna, predložitveno sodišče ugotavlja, da je potrebna razlaga mednarodnih pogodb in sporazumov, tudi če so jasni.

17. Cour d'appel je še navedlo, da je Sodišče v sodbi AGF Belgium širjeno razlagalo pogoje za odpustitev posrednih davkov in dajatev, ne da bi se omejilo na besedilo člena 3, drugi odstavek. Predložitveno sodišče meni, da je to zajeto tudi v členu 31(1) Dunajske konvencije o pogodbenem pravu, v skladu s katerim „se mora [pogodba] razlagati […] v luči njenega predmeta in cilja“.

18. Cour d'appel je v teh okoliščinah Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je člen 3, drugi odstavek, Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti, ki določa, da vlade držav članic sprejmejo ustrezne ukrepe za odpustitev ali povračilo zneskov posrednih davkov in davkov na promet, treba razlagati tako, da ta v področje uporabe vključuje sorazmerno zaračunano sodno takso, ki so bile izdane na vseh podro-

čjih in ki zadevajo naložitev plačila ali obračun zneskov ali vrednostnih papirjev?

2. Ali je člen 3, tretji odstavek, Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti, ki določa, da se ne odobri oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev, treba razlagati tako, da je taksa, ki je na koncu postopka naložena stranki, ki ni uspela in ki mora plačati določen znesek, zgolj plačilo za zagotavljanje javnih storitev?“

IV – Preučitev vprašanj za predhodno odločanje

19. S prvim vprašanjem za predhodno odločanje želi predložitveno sodišče v bistvu izvedeti, ali se za sporno takso za sodbe sodišč uporablja člen 3, drugi odstavek, Protokola, pri posrednem davku. Drugo vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na morebitno opredelitev sodne takse kot plačilo za zagotavljanje javnih storitev v smislu člena 3, tretji odstavek, Protokola.

20. Če bi bila taksa, kakršna je zadevna, zajeta s členom 3, tretji odstavek, Protokola, bi bila v vsakem primeru izvzeta iz morebitne oprostitve na podlagi člena 3, drugi odstavek, Protokola, tako da razlaga te določbe ne bi bila več ključna. Zato je smiselno najprej obravnavati drugo vprašanje za predhodno odločanje.

A – *Drugo vprašanje za predhodno odločanje*

1. Bistvene trditve strank

21. Po mnenju *Belgije* sodna taksa pomeni plačilo za zagotavljanje javnih storitev, tako da je ta taksa na podlagi člena 3, tretji odstavek, Protokola izvzeta iz oprostitve. *Komisija* – in tudi prvostopenjsko sodišče – zagovarja nasprotno stališče, ker gre po njenem mnenju za davek, namenjen kritju splošnih stroškov javnih organov oblasti.

2. Pravna presoja

22. Sodišče je imelo v zadevi AGF Belgium [4] prvič priložnost, da obravnava pojem plačila

4 – Navedena v opombi 2.

iz člena 3, tretji odstavek, Protokola. Najprej je ugotovilo, da člen 3, tretji odstavek, Protokola dopušča – v nacionalni zakonodaji posamezne države članice znano – razlikovanje med davkom, namenjenim za kritje splošnih stroškov javnih oblasti, in dajatvijo, ki je plačilo za določeno storitev.

23. Dalje je Sodišče navedlo:

„Pojem plačila za določeno storitev že sam predpostavlja, da se storitev opravi ali da se vsaj lahko opravi za tiste, ki plačajo dajatev. Iz tega izhaja, da prispevek pomeni plačilo za zagotavljanje javnih storitev v smislu člena 3, tretji odstavek, Protokola le, če so te storitve opravljene ali bi vsaj lahko bile opravljene za tiste, ki plačajo prispevek.“ [5]

24. Za zadevno sodno takso je treba ugotoviti, da se zaračunava ob prejemu storitev, ki jih opravijo belgijski sodni organi – namreč ob razglasitvi sodbe oziroma po njej –, tako da se v tem smislu prejem storitev – drugače kot pri zadevi AGF Belgium – ne zdi vprašljiv.

25. Vendar plačilo za storitve v smislu izjeme v skladu s členom 3, tretji odstavek, Protokola logično ne predpostavlja le prejema storitev oziroma možnosti takega prejema, temveč tudi namensko vezano uporabo zbranih sredstev. Sodišče v zadevi AGF Belgium ni obravnavalo vprašanja uporabe sredstev, ker takrat to vprašanje ni bilo problematično: tam je bilo obravnavana dodatna dajatev na zavarovalne premije, ki je bila namenjena financiranju različnih nepridobitnih organizacij, ne da bi se pri tem s plačilom dodatne dajatve utemeljevala upravičenost do dajatev.

26. V obravnavanem primeru pa bi uporaba prihodkov iz sodnih taks lahko imela odločilno vlogo, kot je že ugotovilo prvostopenjsko sodišče.

27. Generalni pravobranilec Jacobs je v sklepnih predlogih v zadevi AGF Belgium [6] navedel, da je odločilna razlika med davkom in plačilom za zagotavljanje javnih storitev

5 – *Ibidem*, točka 26.

6 – Sklepni predlogi, predstavljeni 15. februarja 1996 v zadevi AGF Belgium (sodba, navedena v opombi 2), točka 31.

ta, da „davek pomeni plačilo državi, s katerim se financirajo splošni javni izdatki“, tako da „koristi, ki jih imajo posamezni davkoplačevalci na podlagi takih izdatkov, niso sorazmerne s plačili, ki so jih ti opravili“, medtem ko „plačilo […] pomeni ceno, ki se plača za posebno storitev. Med plačilom in prejeto storitvijo obstaja neposredna povezava.“

28. To merilo neposredne povezave med storitvijo in financiranjem te storitve je Sodišče uporabilo v drugem okviru, namreč v zvezi z razlago predhodnika člena 13 Protokola o imuniteti uradnikov – člena 12 Protokola o privilegijih in imunitetah EGS [7]. Takrat se je v zvezi z uradnikom Skupnosti zastavilo vprašanje, ali se za plačilo šolnine po nizozemskem pravu uporabi predvidena oprostitev nacionalnih davkov. Sodišče je odločilo, da dajatev ali taksa, kakršna je sporna šolnina, ki pomeni plačilo za neko storitev javnih oblasti, ni davek v smislu navedenega predpisa, zlasti ker se je šolnina pobirala le v povezavi s šolarji, ki niso šoloobvezni.

29. Generalni pravobranilec Jacobs je v že navedenih sklepnih predlogih v zadevi AGF Belgium [8] opozoril na to, da je uporaba merila neposredne povezave v skladu s sodno prakso Sodišča na drugih področjih, „zlasti z njegovimi odločitvami glede razlage direktiv Skupnosti o DDV“ [9].

30. Tudi sodna praksa Sodišča v zvezi z Direktivo 69/335/EGS [10] potrjuje to ugotovitev: z Direktivo 69/335 je bila uvedena dajatev na kapital, pri čemer člena 10 in 11 te direktive prepovedujeta obračunavanje drugih davkov za transakcije ali kapitalske družbe, zajete s to direktivo – z izjemo „dajatev, ki se plačajo kot pristojbine ali takse“ (člen 12(1)(e) Direktive 69/335). V zvezi z ustreznimi dajatvami, „ki se plačajo kot pristojbine ali takse“, torej dajatvami, ki se domnevno nanašajo na stroške opravljenih storitev, je nastala obsežna sodna praksa [11], pri čemer je Sodišče v ta namen oblikovalo številna merila za razlikovanje med prepovedanimi dajatvami in dovoljenimi dajatvami, ki se plačajo kot pristojbine ali takse. Vendar iz te sodne prakse izhaja, da „dajatve, katerih znesek se povečuje brez zgornje omejitev

7 – Sodba z dne 8. februarja 1968 v zadevi Van Leeuwen (32/67, Recueil, str. 68).

8 – Sklepni predlogi, navedeni v opombi 6, točka 33.

9 – Pri tem se je skliceval na sodbo z dne 8. marca 1988 v zadevi Apple and Pear Development Council (102/86, Recueil, str. 1443) v zvezi s – plačljivim – obveznim članstvom v organizaciji za oglaševanje in promocijo kakovosti jabolk in hrušk, ki so pridelane v Angliji in Walesu. Sodišče je odločilo, da te dejavnosti niso pomenile „storitev […] za plačilo“ v smislu člena 2 Šeste direktive o DDV, ker ni bilo neposredne povezave med višino prispevka in koristmi posameznih pridelovalcev.

10 – Direktiva Sveta z dne 17. julija 1969 o posrednih davkih na zbiranje kapitala (69/335/EGS) (UL L 249, str. 25).

11 – Glej na primer sodbe z dne 20. aprila 1993 v združenih zadevah Ponente Carni in Cispadana Costruzioni (C-71/91 in C-178/91, Recueil, str. I-1915); z dne 2. decembra 1997 v zadevi Fantask in drugi (C-188/95, Recueil, str. I-6783); z dne 29. septembra 1999 v zadevi Modelo I (C-56/98, Recueil, str. I-6427); z dne 21. septembra 2000 v zadevi Modelo II (C-19/99, Recueil, str. I-7213); z dne 21. junija 2001 v zadevi SONAE (C-206/99, Recueil, str. I-4679) in z dne 10. septembra 2002 v združenih zadevah Prisco in CASER (C-216/99 in C-222/99, Recueil, str. I-6761).

glede na vpisani nominalni kapital, že po samem bistvu niso pristojbine ali takse v smislu navedene direktive. Čeprav lahko v določenih primerih obstaja zveza med zapletenostjo opravljene storitve in pomenom vpisanega kapitala, pa znesek take dajatve na splošno ni v zvezi s konkretnimi stroški, ki jih ima uprava za te storitve“ [12].

31. Zdi se, da je to ugotovitev mogoče uporabiti v obravnavanem primeru: v skladu z zadevno nacionalno ureditvijo v obravnavanem primeru se sodna taksa zaračuna – odstotkovno – glede na znesek naložitve plačila. Ta znesek sicer lahko v določenih okoliščinah [13] ustreza denarni sporni vrednosti, vendar ne daje nobenega napotila na dejansko zapletenost pravnih vprašanj v zadevni sodbi. Še toliko manj takrat, ko se zadevna taksa očitno ne zaračuna, kadar plačilo ni bilo naloženo – na primer ob zavrnitvi tožbenih predlogov, čeprav sodni organi tudi v tem primeru opravijo neko storitev. Iz tega bi bilo v obravnavanem primeru v skladu z navedeno sodno prakso v zvezi s členom 12 Direktive 69/335 mogoče sklepati, da že – glede na naloženega znesek odstotkovni – način zaračunavanja taks izključuje obstoj plačila za opravljene storitve.

32. Ne glede na to je treba še ugotoviti, da v tem primeru zaradi nenamenskosti prihodkov iz zadevnih sodnih taks ni potrebne povezave med zahtevano storitvijo in njenim financiranjem. Prihodki iz zadevnih taks namreč pripadajo splošnemu državnemu proračunu, zato niso namenjeni financiranju posebnih storitev, ki jih opravijo belgijski sodni organi.

33. Na drugo vprašanje za predhodno odločanje je torej treba odgovoriti, da je člen 3, tretji odstavek, Protokola treba razlagati tako, da se taksa, ki je na koncu sodnega postopka naložena stranki, ki ni uspela in ki mora plačati določen znesek, ne pojmuje kot plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

B – *Prvo vprašanje za predhodno odločanje*

1. Bistvene trditve strank

34. *Komisija* meni, da se s členom 142 v okviru ureditve o taksah za vpis uvaja davek v nasprotju z oprostitvijo na podlagi člena 3, drugi odstavek, Protokola.

12 – Sodba z dne 26. septembra 2000 v zadevi IGI (C-134/99, Recueil, str. I-7717, točka 31) ob sklicevanju na sodbo Fantask in drugi, navedena v opombi 11, točka 31. Glej tudi sklepa z dne 24. januarja 2002 v zadevi SONAE Turismo (C-45/00, UL C 109, str. 15) in z dne 21. marca 2002 v zadevi Gründerzentrum-Betrieb-GmbH (C-264/00, Recueil, str. I-3333).

13 – Če se tožbenim predlogom v celoti ugodi.

35. Po njenem mnenju iz Dunajske konvencije izhaja, da se mora Protokol razlagati ob upoštevanju njegovega cilja in namena. V obravnavanem primeru člen 3, drugi odstavek, Protokola glede na besedilo zajema nakupe premičnin in nepremičnin, ki jih opravijo Skupnosti, pri čemer je Sodišče odločilo, da sem spadajo vse vrste nakupov, vključno s prejemom storitev; to kaže na to, da dobesedna razlaga ni dovoljena.

36. Namen avtorjev Protokola je bil, da so Skupnosti, njihova sredstva, prihodki in drugo premoženje oproščeni obremenitev na nacionalni ravni, tako neposrednih in posrednih davkov kot dajatev in carin.

37. Komisija opira stališče na obravnavo z gospodarskega vidika in dodaja, da je tako obravnavana sodna taksa dejavnik, ki je povezan s ceno, ki jo je delniška družba MCFE prejela za opravljene storitve, tako je to resnično posredni davek (ki se dejansko vračuna v ceno, ki jo plača Skupnost) v smislu člena 3, drugi odstavek, Protokola. Komisija meni, da to potrjuje tudi dejstvo, da se Skupnosti lahko naloži plačilo nekega zneska samo v okviru izvršitve pogodbe o nakupu dobrin ali opravljanju storitev. Na drugem področju namreč nacionalno sodišče Skupnosti ne more naložiti plačila, ker za Skupnost sicer velja izključna sodna pristojnost Sodišča Evropskih skupnosti.

38. Posledično je sodna taksa vselej vključena v ceno dobrin in storitev, ki jih Skupnost lahko pridobi za službene potrebe, in zajeta z odpustitvijo, določeno v členu 3, drugi odstavek, Protokola.

39. *Belgijska vlada* pa meni, da sodna taksa na podlagi člena 142 v okviru ureditve o taksah za vpis ne pomeni davka, vključenega v cene dobrin ali storitev, kar bi bil pogoj za oprostitev, temveč – kot je pravilno odločilo že prvostopenjsko sodišče – takso, ki temelji na naložitvi plačila. Iz sklicevanja v členu 3, drugi odstavek, Protokola na „večje nakupe“ je razvidno, da oprostitev iz te določbe ni splošna. Vendar je treba ugotoviti, da se sodna taksa ne zaračuna, kadar Skupnost izvede nakupe za službene potrebe, zaračuna pa se ob naložitvi plačila zaradi neizpolnitve ali pomanjkljive izpolnitve pogodbenih obveznosti.

40. *Italijanska vlada* se v bistvenem strinja z mnenjem belgijske vlade in nasprotuje razširitvi – po njenem mnenju – jasne, tako glede na besedilo kot po smislu in namenu, oprostitve od posrednih davkov iz člena 3, drugi odstavek, Protokola.

2. Pravna presoja

41. Najprej je treba navesti, da opredelitev sodne takse za posredni davek v obravnavanem primeru ni sporna, tako da je predmet spora med strankama v postopku v glavni stvari razlaga člena 3, drugi odstavek, Protokola. Kljub temu se zdi, da je o tej opredelitvi treba razpravljati, če se neposredni davek opredeli kot davek, ki se odmeri neposredno pri osebi, ki jo ta davek gospodarsko bremeni [14].

42. To vprašanje opredelitve sodne takse pa ne bo podrobneje obravnavano, ker je nacionalno sodišče pristojno, da „presodi […] tako potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, kot tudi ustreznost vprašanj, ki jih predlaga Sodišču“ [15].

43. Člen 3, drugi odstavek, Protokola se nikakor ne nanaša na posredne davke nasploh, temveč na „posredne davke in davke na promet, ki so vključeni v ceno nepremičnine ali premičnine“.

44. V primerjavi z brezpogojno oprostitvijo od neposrednih davkov na podlagi člena 3, prvi odstavek, Protokola je oprostitev od posrednih davkov na podlagi člena 3, drugi odstavek, Protokola opredeljena bistveno bolj zadržano: po eni strani se ne odobri na splošno oprostitev za vse posredne davke, temveč se odobri le odpustitev ali povračilo teh davkov; po drugi strani so ustrezni ukrepi vezani na pogoje – namreč na splošni pogoj izvedljivosti („v vseh primerih, ko je [za vlade držav članic] to mogoče“) in na prepoved izkrivljanja konkurence v Skupnosti.

45. Poleg tega se člen 3, drugi odstavek, Protokola nanaša le na cene premičnin ali nepremičnin, in sicer v zvezi z večjimi nakupi za službene potrebe Skupnosti, pri katerih cena vključuje zadevne davke.

46. V teh okoliščinah je jasno, zakaj so se stranke osredotočile predvsem na vprašanje, ali se sodna taksa šteje za element cene. Pri tem ni pomembna pravna opredelitev

14 – Glej moje sklepne predloge, predstavljene 17. marca 2006 v še nerešeni zadevi Banca popolare di Cremona (sodba z dne 3. oktobra 2006, C-475/03, ZOdl., str. I-9373, točka 48 in naslednje). Glej tudi A. S. Muller, *International Organizations and their Host States, Aspects of their Legal Relationship*, Kluwer (1995), str. 240: „Within the classification of taxes, direct taxes are those taxes which are demanded directly from the person or entity expected to pay it, without making use of an intermediary.“

15 – Glej samo sodbo z dne 12. aprila 2005 v zadevi Keller (C-145/03, ZOdl., str. I-2529, točka 33).

pogodbe med Komisijo in delniško družbo MCFE, saj je Sodišče v sodbi AGF Belgium zastopalo stališče, da je – ne glede na besedilo člena 3, drugi odstavek, Protokola – cena storitev enakovredna ceni dobrin v okviru te določbe.

47. V tem smislu je treba pritrditi belgijski vladi, da se zdi, da – široka – razlaga člena 3, drugi odstavek, Protokola, ki ji daje prednost Komisija, ne temelji na njegovem besedilu, če sodna taksa ni sestavni del pogodbeno dogovorjenega plačila. Ta taksa se zaračuna le, če obstaja spor glede izvršitve zadevne pogodbe.

48. Sodna taksa namreč prav v primerih, ko je potrebno tako sodno reševanje sporov, kaže na tesno povezavo z izpolnitvijo sporne obveznosti. Prav način zaračunavanja te takse, namreč odstotkovno glede na znesek naložitve plačila, pelje do tega, da je sodna taksa ob naložitvi plačila enakovredna „cenovni premiji“. Zato se zdi, da trditve Komisije niso že vnaprej povsem neutemeljene.

49. Kot je bilo že prikazano v zadevi AGF Belgium, besedilo člena 3, drugi odstavek, Protokola ni ključno za njegovo razlago. Nasprotno, odločilna sta njegova smisel in namen. Komisija se tu upravičeno sklicuje na splošno pravilo o razlagi člena 31(1) Dunajske konvencije. [16, 17]

50. Ni sporno, da privilegiji in imunitete, ki se priznavajo Skupnostim, niso namenjeni samim sebi, temveč naj bi Skupnostim olajšali opravljanje nalog, prenesenih s pogodbami [18]. Predvsem naj bi preprečevali ogroženost „delovanja in neodvisnosti Skupnosti“ [19]. Sem spada to, da se državam članicam prepreči, da bi dosegle neupravičeno finančno prednost s tem, da bi v državno blagajno preusmerjale sredstva, ki prihajajo iz prispevkov v proračun Skupnosti [20].

16 – Dunajska konvencija o pogodbenem pravu med državami in mednarodnimi organizacijami ali med mednarodnimi organizacijami, sklenjena 23. maja 1969.

17 – „Pogodba se mora razlagati dobronamerno po običajnem smislu, ki ga je treba dati izrazom v pogodbi v njihovem kontekstu ter *ob upoštevanju njenega predmeta in cilja*“ (moj poudarek) (izvirnik: francoščina).

18 – Schweitzer, v: Grabitz/Hilf, *člen 291 PES*, točka 13 (28., dopolnjena izdaja, oktober 2005).

19 – Tako imenovana funkcionalna narava privilegijev in imunitet Skupnosti: v zvezi z rubežem glej sklep z dne 11. aprila 1989 v zadevi SA Générale de Banque (1/88, Recueil, str. 857, točki 2 in 9), v zvezi z lojalnim sodelovanjem z nacionalnimi sodišči pa sklep z dne 13. julija 1990 v zadevi Zwartveld (C-2/88, Recueil, str. I-3365, točka 19 in naslednja).

20 – Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Jacobsa v zadevah AGF Belgium (sodba navedena v opombi 3, točka 37), in Muller, *ibidem*, str. 234 in navedena sodna praksa: „The fundamental principle of sovereign equality is another rationale. This principle precludes that funds which have been contributed to international organizations by states are diverted into the treasuries of host states by means of national taxes and duties levied on the organization.“

51. Z zadevno takso Belgija dosega finančno prednost, ki ni plačilo za storitve, v obravnavanem primeru storitve belgijskih sodnih organov. To je nenazadnje povezano s sploh ne tako neznatno obremenitvijo proračuna Skupnosti, tako da se postavlja vprašanje, ali je taka obremenitev v nasprotju s ciljem ureditve oprostitve v členu 3, drugi odstavek, Protokola.

52. Komisija je pravilno navedla, da je pristojnost nacionalnih sodišč v zvezi z naložitvijo plačila Skupnosti omejena na tiste primere, ki se nanašajo na izvršitev pogodb. Pristojnost belgijskih sodišč je po mnenju Komisije mogoče pojasniti z velikim številom odredbodajalcev v službah Skupnosti, ki imajo sedež v tej državi članici. Glede na povedano se zdi, da je omenjena obremenitev proračuna Skupnosti neizogibna [21].

53. Z vidika morebitne skladnosti take obremenitve s členom 3, drugi odstavek, Protokola je treba ugotoviti, da se sodna taksa zaračunava v tesni povezavi z izvršitvijo pogodb, ki jih je Skupnost sklenila za zadovoljitev svojih potreb, oziroma z izvrševanjem pristojnosti, ki so ji dodeljene s Pogodbo ES. Pri tem lahko vprašanje, ali se zadevna taksa s pravnega oziroma gospodarskega vidika šteje za element finančne storitve, ki jo plača Komisija, ostane odprto.

54. Vendar z zaračunavanjem sodne takse država Belgija dosega finančno prednost glede na druge države članice v smislu preusmeritve sredstev iz proračuna Skupnosti, kar lahko poleg tega vsaj oteži uresničevanje nalog, ki so bile na Skupnost prenesene s Pogodbo ES.

55. Glede na cilj ureditve oprostitve v členu 3, drugi odstavek, Protokola zato ne bilo smelo biti nobenega dvoma, da se za zadevno sodno takso, če ni neposredni davek, za katerega velja oprostitev v skladu s členom 3, prvi odstavek, Protokola, kljub temu in v nasprotju z mnenji belgijske in italijanske vlade uporablja člen 3, drugi odstavek, Protokola.

56. Zato predlagam, naj se na prvo vprašanje za predhodno odločanje odgovori, da je člen 3, drugi odstavek, Protokola mogoče uporabiti za odstotkovno takso, ki se zaračunava za sodne odločbe z vseh področij, s katerimi je naloženo plačilo ali obračun zneskov ali vrednostnih papirjev, če se ta taksa ne pojmuje kot neposredni davek v smislu člena 3, prvi odstavek, Protokola.

21 – Na primer z dogovorom glede drugega pristojnega sodišča.

V – Predlog

57. Glede na navedeno je treba po mojem mnenju na vprašanja, ki jih je Sodišču predložilo Cour d'appel de Bruxelles, odgovoriti tako:

1. Člen 3, tretji odstavek, Protokola je treba razlagati tako, da taksa, ki je na koncu sodnega postopka naložena stranki, ki ni uspela in ji je naloženo plačilo določenega zneska, ni plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

2. Člen 3, drugi odstavek, Protokola je mogoče uporabiti za odstotkovno takso, ki se zaračunava za sodne odločbe z vseh področij, s katerimi je naloženo plačilo ali obračun zneskov ali vrednostnih papirjev, če se ta taksa ne pojmuje kot neposredni davek v smislu člena 3, prvi odstavek, Protokola.